

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 134/21

Luxemburg, 15 juli 2021

Arrest in zaak C-795/19
Tartu Vangla

De Estse regeling op grond waarvan het absoluut onmogelijk is om een penitentiair beambte in dienst te houden van wie het gehoorvermogen niet voldoet aan minimumgehoordrempels, zonder dat deze regeling de mogelijkheid biedt om na te gaan of die beambte in staat is om zijn taken uit te voeren, is in strijd met het Unierecht

Die regeling leidt tot directe discriminatie op grond van handicap

Gedurende bijna 15 jaar heeft XX gewerkt als penitentiair beambte in de penitentiaire inrichting van Tartu (Estland).

In die periode is besluit nr. 12 van de regering van Estland inzake de vereisten die gelden voor de gezondheid van penitentiair beampten en de procedure voor de medische keuring alsook voor de inhoud en de vorm van de gezondheidsverklaring in werking getreden. In dat besluit worden onder meer minimumgehoordrempels vastgesteld waaraan penitentiair beampten moeten voldoen en is bepaald dat er een absoluut medisch beletsel bestaat om de taken van een penitentiair beambte te verrichten indien het gehoorvermogen van de betrokkene onder die drempelwaarden zakt. Voorts kan op grond van dat besluit geen gebruik worden gemaakt van corrigerende hulpmiddelen wanneer wordt beoordeeld of voldaan is aan de vereisten inzake het gehoorvermogen.

Op 28 juni 2017 heeft de directeur van de penitentiaire inrichting van Tartu XX ontslagen nadat uit een gezondheidsverklaring was gebleken dat zijn gehoorvermogen niet voldeed aan de in besluit nr. 12 vastgestelde minimumgehoordrempels.

XX heeft beroep ingesteld bij de Tartu Halduskohus (bestuursrechter in eerste aanleg Tartu, Estland). Hij voerde aan dat besluit nr. 12 discriminatie op grond van handicap opleverde, wat onder meer in strijd is met de põhiseadus (Estse grondwet). Nadat dit beroep was verworpen, heeft de Tartu Ringkonnakohus (rechter in tweede aanleg Tartu, Estland) bij arrest van 11 april 2019 het hoger beroep van XX toegewezen en vastgesteld dat het ontslagbesluit onrechtmatig was. Die rechter heeft tevens besloten om de zaak te verwijzen naar de verwijzende rechter, de Riigikohus (hoogste rechterlijke instantie, Estland), om dat besluit te laten toetsen aan de Estse grondwet. De verwijzende rechter merkt op dat de verplichting om personen met een handicap op dezelfde wijze te behandelen als andere personen die zich in een vergelijkbare situatie bevinden en om deze personen niet te discrimineren niet alleen voortvloeit uit de Estse grondwet, maar ook uit het Unierecht. Hij heeft dan ook besloten het Hof de vraag voor te leggen of richtlijn 2000/78¹ zich verzet tegen een dergelijke nationale regeling.

Beoordeling door het Hof

Na te hebben vastgesteld dat besluit nr. 12 binnen de werkingssfeer van richtlijn 2000/78 valt en een direct verschil in behandeling op grond van handicap in het leven roept, gaat het Hof na of dat verschil in behandeling kan worden gerechtvaardigd op grond van artikel 4, lid 1, van richtlijn 2000/78. Daarin staat te lezen dat de lidstaten kunnen bepalen dat een verschil in behandeling dat berust op een kenmerk dat verband houdt met – onder meer – handicap, geen discriminatie vormt

¹ Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep (PB 2000, L 303, blz. 16).

indien een dergelijk kenmerk een wezenlijk en bepalend beroepsvereiste vormt wegens de aard van de betrokken specifieke beroepsactiviteiten of de context waarin deze worden uitgevoerd, mits het doel legitiem is en het vereiste evenredig is aan dat doel. Het Hof herinnert eraan dat artikel 4, lid 1, van richtlijn 2000/78 een afwijking van het non-discriminatiebeginsel toestaat en bijgevolg restrictief moet worden uitgelegd.

Het Hof merkt met name op dat het vereiste om goed te kunnen horen en dus een bepaald gehoorvermogen te bezitten voortvloeit uit de aard van de taken die een penitentiair beambte dient te verrichten, zoals die door de verwijzende rechter zijn omschreven. Het is van oordeel dat het feit dat het gehoorvermogen van penitentiair beambten moet voldoen aan een minimumgehoordrempel – gelet op de aard van die taken en de omstandigheden waarin zij worden uitgevoerd – kan worden beschouwd als een „wezenlijk en bepalend beroepsvereiste” in de zin van artikel 4, lid 1, van richtlijn 2000/78.

Het Hof stelt vast dat met besluit nr. 12 legitieme doelstellingen worden nagestreefd, aangezien dit besluit tot doel heeft de veiligheid van personen en de openbare orde te beschermen. Vervolgens onderzoekt het Hof of het in dit besluit neergelegde vereiste geschikt is om deze doelstellingen te bereiken en niet verder gaat dan nodig is om deze te verwezenlijken. Het vereiste in kwestie houdt in dat het gehoorvermogen van een penitentiair beambte moet voldoen aan minimumgehoordrempels. Bij de beoordeling daarvan mag geen gebruik worden gemaakt van corrigerende hulpmiddelen en het feit dat niet aan die drempelwaarden is voldaan, vormt een absoluut medisch beletsel voor de uitvoering van de taken van een penitentiair beambte, zodat de betrokken beambte die taken niet langer kan verrichten.

Met betrekking tot de vraag of het hierboven genoemde vereiste geschikt is, brengt het Hof in herinnering dat een regeling slechts geschikt is om de verwezenlijking van de aangevoerde doelstelling te waarborgen wanneer zij er daadwerkelijk toe strekt die doelstelling op coherente en stelselmatige wijze te bereiken. Het merkt op dat het besluit in kwestie de penitentiair beambte toestaat om gebruik te maken van corrigerende hulpmiddelen wanneer wordt beoordeeld of hij voldoet aan de in dat besluit vastgestelde normen inzake het gezichtsvermogen, terwijl het hem die mogelijkheid niet biedt wanneer zijn gehoorvermogen wordt beoordeeld.

Wat betreft de vraag of dat vereiste noodzakelijk is, brengt het Hof in herinnering dat **het feit dat niet voldaan is aan de in besluit nr. 12 vastgestelde drempelwaarden een absoluut beletsel vormt om de taken van een penitentiair beambte uit te voeren, en dat deze drempelwaarden gelden voor alle penitentiair beambten zonder dat daarvan kan worden afgeweken. Bovendien biedt dat besluit niet de mogelijkheid om een individuele beoordeling te verrichten van het vermogen van de penitentiair beambte om ondanks zijn verminderd gehoorvermogen de essentiële taken te verrichten die dit beroep inhoudt.**

Het Hof herinnert tevens aan de uit artikel 5 van richtlijn 2000/78 voortvloeiende verplichting van de werkgever om naargelang van de behoefte in een concrete situatie passende maatregelen te nemen teneinde een persoon met een handicap in staat te stellen toegang tot arbeid te hebben en daarin te participeren, tenzij deze maatregelen voor die werkgever een onevenredige belasting vormen. In dit verband stelt het Hof vast dat **besluit nr. 12 de werkgever van XX niet de mogelijkheid bood om vóór diens ontslag na te gaan of er maatregelen konden worden genomen waarbij het XX bijvoorbeeld werd toegestaan om een hoortoestel te gebruiken, of waarbij hij werd vrijgesteld van de verplichting om taken te verrichten waarvoor de vastgestelde minimumgehoordrempels dienen te worden bereikt, of een functie toegewezen kreeg waarvoor die drempelwaarden niet hoeven te worden bereikt.** Daarnaast constateert het Hof dat er geen aanwijzingen zijn verstrekt waaruit blijkt dat dergelijke maatregelen een onevenredige belasting zouden vormen.

Bijgevolg lijkt in dat besluit een vereiste te zijn neergelegd dat verder gaat dan nodig is om de nagestreefde doelstellingen te bereiken.

Het Hof komt tot de slotsom dat artikel 2, lid 2, onder a), artikel 4, lid 1, en artikel 5 van richtlijn 2000/78 **zich verzetten tegen een nationale regeling op grond waarvan het absoluut**

onmogelijk is om een penitentiair beambte in dienst te houden van wie het gehoorvermogen niet voldoet aan de bij deze regeling vastgestelde minimumgehoordrempels, zonder dat die regeling de mogelijkheid biedt om na te gaan of de betrokken beambte in staat is om de aan die functie verbonden taken te verrichten, in voorkomend geval na het doorvoeren van redelijke aanpassingen in de zin van artikel 5 van die richtlijn.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106